

Budte připraveni na obětavý život

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 19. ledna 1997* ←

*Měsíc září v noci, Slunce osvětluje den,
dharma ozařuje tři světy,
Pro svůj rod je světlem dobrý syn.*

Měsíc svítí v noci. Během dne je to slunce, které dává světlo a ukazuje cestu. Pro tři světy pochází světlo ze správného jednání (*dharmy*). Dobrý syn není jen majákem pro svoji rodinu, ale je světlem pro celé společenství (*džáti*). Vzdělání je prostředkem jak vyjevit morální a duchovní schopnosti člověka. Odhaluje mu, co je dobré a co je špatné.

Pro dobrého syna, studenta, je zásadních pět věcí. První je správné vzdělání (*vidjá*). *Vidjá* znamená to, co vyhátní temnotu (temnotu nevědomosti). Druhou je rozlišování (*vidžňána*). Ta se vztahuje ke schopnosti rozlišovat mezi trvalým a pomíjivým, pravdivým a nepravdivým. Třetí je kázeň (*krama šikšana*). Kázeň nelze získat z knih. Čtvrtou je láska ke své zemi a lidem. Konečně pátou je dobrý charakter (*sačchíla*). Jen člověka, jenž je obdařen těmito pěti vlastnostmi, lze považovat za ctnostného. Studenti by měli považovat těchto pět vlastností za své *pañča prány* (pět životních dechů). Jen ctnostný syn obdařený těmito pěti vlastnostmi dává lesk své rodině a svému národu.

Pravé znalosti jsou charakter, morálka a duchovnost

Dnešní sociální vývoj a vzdělávací systém mají mnoho chyb. Vzdělávání je v dnešní době zaměřeno na světské znalosti, zatímco etický a duchovní rozměr chybějí. Vzdělání tak nevybavuje studenta pravými schopnostmi a celkovou způsobilostí. Ve vzdělávacím systému je nezbytné provést úplnou a zásadní změnu, změnu radikální. Jen pak bude hodnota vzdělávání zjevná.

V této souvislosti je i nezbytné, aby se zároveň změnil přístup studentů ke vzdělávacímu procesu. Jen pak mohou získat pravé vzdělání. To dosud stále zůstává cvičením v získávání knižních znalostí, kdežto zapotřebí je praktická znalost. Každý student by měl získat dobrý charakter, osvojit si morální hodnoty a rozvinout duchovní zaměření mysli. Tyto tři utvářejí pravé znalosti. Od dávných dob jsou tyto tři kvality chovány ve veliké úctě. Naneštěstí od začátku moderní doby zmizela morálka ze scény a správné jednání a duchovnost se vytratily, přičemž ani učitelé ani vzdělávací orgány nejeví o tyto životně důležité prvky zájem.

Indická kultura je vznešená. Vědy, upanišady, purány a velké eposy jsou pravým oceánem nejvyššího vědění. Slunce přeměňuje každý den nesmírné množství vody z oceánu v páru a vrací jí na zem v podobě deště, který udržuje a vyživuje úrodu pro lidstvo. Ačkoliv je množství vody odpařené sluncem nesmírné, hloubka oceánu se tím nezmenšuje. Nezměrnost bháratské kultury je jako oceán, který ani nestoupá ani neklesá. Od dávných dob si indiští mudrci osvojovali tuto kulturu a šířili ji mezi lidmi a povznášeli jejich životy.

Dnes se však Bháratané velikosti svého kulturního dědictví porozumět nepokoušejí. Na druhou stranu mnoho lidí z cizích zemí prozkoumalo poklady této hluboké studnice vědění a různými způsoby z ní těžili. Rusové a Němci například hojně využili Rgvédy a Atharvanavédy, aby pozvedli své národní zájmy. Atharvanavéda je zdrojem cenného poznání o umění války a zbraních. V Indii samotné, zdá se, dnes Atharvanavéda nikoho nezajímá.

Rozpoznejte velikost sanskrtu

Bháratská kultura je zcela založená na sanskrtu. Všichni bháratští studenti by měli považovat sanskrť za matku všech indických jazyků. Bez znalosti sanskrtu nemůže člověk porozumět prvkům bháratské kultury. Hodnotu sanskrtu rozpoznali v Rusku, Německu, Japonsku či Malajsii a tyto i jiné země také studium sanskrtu zavádějí do svých vzdělávacích osnov. Odvěký těsný vztah cizích zemí a Bháratu nebyl pochopen mnohými Bháratany dodnes.

Indonésie ctí Mahábháratu

Možná víte ze svých učebnic, že Indonésie pojmenovala své aerolinky Garuda Airways. Garuda je podle indické mytologie božský pták, který nosí Višnu. Banky v Indonésii jsou pojmenovány po Kubérovi, což je hinduistické božstvo

ztělesňující bohatství. Zatímco bháratská kultura tak nápadně přetrvává v jiných zemích, není natolik uznávána v Bháratu samotném.

Prvním prezidentem Indonésie byl dr. Sukarno. Jeho otec byl velkým učencem Mahábháraty. Obdivoval skvělé vlastnosti Karny jako válečníka a velkorysého dárce, který nikdy neodmítl nic, co od něho prosebník žádal, a tak svého syna pojmenoval Sukarno, ačkoliv sám byl muslim. Podobným způsobem si cizinci váží toho, co je velké na bháratské kultuře. Ale Bháraťané, nestarající se o slávu své kultury, imitují západní praktiky.

Bylo by dobré vzpomenout si na Karnova nanejvýš obětavého ducha. Ač bylo jeho jméno poskvrněno spojením se zlovolnými lidmi, nikdo se mu nemůže rovnat v obětavosti. Velká mahábháratská válka dospěla ke konci sedmnáctého dne, kdy Karna padl. Pánduovci slavili své velké vítězství nad Karnou. Kuruovci byli zcela zoufalí, protože Karna byl jejich největší válečník. Pánduovci se radovali nad pádem svého největšího protivníka, ale Kršna seděl stranou a byl ponořen do smutku.

Ardžuna k němu přišel a zeptal se, proč teskní v den, kdy by se měli radovat nad svým vítězstvím. Kršna mu řekl, že Bhárat toho dne ztratil svého nehrdinnějšího válečníka. „Hrdina, který Bháratu přinesl slávu a dobré jméno, padl. Cítím se nesmírně sklíčený, protože tato země ztrácí tak velkého hrdinu,“ řekl. Když slyšel Ardžuna tato slova, podíval se na Kršnu s pobaveným údivem. Řekl: „Kršno! Zvolil sis úlohu vozataje, abys zajistil Pánduovcům vítězství. Díky tomu Pánduovci zvítězili. Proč se neraduješ z vítězství, ale smutníš nad pádem nepřítele?“

Karnova velikost jako válečníka a dárce

Kršna odpověděl: „Karna je samým vtělením obětavosti. Oběť je synonymem pro Karnu. V celém světě nenajdeš jiného člověka, který by se Karnovi rovnal v duchu obětavosti. V blahu či strasti, vítězství či porážce nezapomíná na obětavost. Získal ty jsi takového ducha obětavosti? Ne.“ Kršna pak požádal Ardžunu, aby ho následoval.

Tma zahalila bitevní pole. Kršna šel s Ardžunou a volal líbezným hlasem: „Karno! Karno!“ Karna ve svých posledních chvílích popadl dech a zakřičel: „Kdo mě volá? Jsem zde.“ Tak podle směru, odkud slova přicházela, došel Kršna až ke Karnovi. Než k němu přistoupil, přijal podobu nuzného bráhmána. Karna se zeptal: „Kdo jste, pane?“ Sám blízko tomu, aby vydechl naposledy, i v takovém okamžiku bez otálení a váhavosti v hlase položil tuto otázku

cizinci. Kršna jako bráhman odpověděl: „Již dlouhou dobu slychám o tvé pověsti štědrého člověka. Získal jsi slávu jako Dána Karna (velký dárce Karna). Nevěděl jsem o tvé neutěšené situaci, a tak jsem tě dnes přišel požádat o dar. Musíš mi ho dát.“ „Jistě, dám ti cokoliv, o co požádáš,“ odpověděl Karna. „Musím uspořádat svému synovi svatbu. Chci menší množství zlata,“ řekl Kršna. „To je ale škoda! Prosím, jdi za mou ženou. Ona ti dá, kolik zlata budeš potřebovat,“ řekl Karna. „Bráhman“ se rozesmál: „Mám jít celou cestu do Hastinápury kvůli troše zlata? Říkáš-li, že nejsi v situaci, abys mi dal, o co tě žádám, pak musím odejít.“ Karna otevřel svá ústa, ukázal na zlaté výplně ve svých zubech a řekl: „Dám ti tyto. Můžeš si je vzít.“ Předstíraje odpor, odpověděl Kršna: „Co to vlastně navrhuješ? Očekáváš, že ti rozbiji zuby a vyštourám z nich zlato? Jak bych mohl učinit tak nestydatý čin? Já jsem bráhman.“

Karna nabízí Kršnovi samo své srdce

Karna okamžitě popadl kámen, jenž ležel poblíž, vyrazil si zuby a nabídl je „bráhmanovi“. Kršna v převlečení za bráhmana však zkoušel Karnu dále: „Cože? Dáváš mi darem zuby, z nichž kape krev? To nemohu přijmout. Odcházím.“ Karna prosil: „Svámí, prosím, počkej chvíli.“ I když nebyl schopen se hýbat, vytáhl šíp a zamířil do nebe. Okamžitě začal padat déšť z mraků. Karna umyl zuby v dešťové vodě a nabídl je oběma rukama Kršnovi. Kršna pak odhalil svou pravou podobu. Karna se ho zeptal: „Kdo jste, pane?“ Kršna odpověděl: „Já jsem Kršna. Obdivuji tvého ducha obětavosti. Za žádných okolností se ho nevzdáváš. Požádej mě, o co chceš.“

Když Karna spatřil Kršnovu přenádhernou podobu, řekl se sepjatýma rukama: „Kršno! Mírniteli nesnází (*ápad bándhava*)! Ochránce světa (*lóka rakšaka*)! Ó Pane, který držíš vesmír ve své dlani. Co bych od tebe mohl žádat? Ve chvíli odchodu se mi dostalo štěstí zavřít oči hledě na tvou božskou formu. To je mé největší požehnání. To je pro mě dostatečnou laskavostí. Mít před smrtí Pánovu vizi je cílem lidského života. Ty jsi ke mně přišel a požehnal mě svou podobou. To mi stačí. Pozdravení tobě.“

Ardžuna přihlížel celé události. Kršna se k němu obrátil a řekl: „Jsi připraven na takovouto oběť?“ Ardžuna v tichosti sklonil hlavu. Pán velebil velikost obětavosti v člověku. Ze všech druhů obětí je největší ta, jež je konána pro Boha. „Ó, Pane! Nabízím ti srdce, které jsi mi dal. Co jiného bych mohl nabídnout ke tvým lotosovým nohám? Klaním se před tebou k zemi. Prosím, přijmi mou obětinu.“ Toto byla Karnova modlitba ke Kršnovi.

Udržujte svou víru v Boha stálou jako životní dech

Kvůli připoutanosti a sobectví člověk zapomíná na svoji pravou podstatu. Měl by rozvinout víru v Boha. Víra by měla být jako váš životní dech, který bez oddechu neustále pokračuje ve vdechu a výdechu. Ať děláte jakoukoliv práci, ať je stav vaší mysli jakýkoliv, stále dýcháte.

Stejně tak by vás nikdy a v žádných situacích neměla opouštět vaše víra v Boha. Neměla by doznávat změn v závislosti na tom, zda vaše touhy byly či nebyly naplněny. Jako životní dech by vaše víra měla zůstávat stálou v radosti či smutku, ztrátě či zisku, bolesti či radosti. Berte vše, co se vám děje, jako pro vás dobré. Mějte takovou statečnost. Když budete mít víru v sebe, budou se k vám chovat mírumilovně i divoká zvířata.

Každý člověk by měl pochopit, že mu bylo dáno tělo, aby konal službu druhým. Musíte použít tělo k prosazování blaha společnosti. K čemu je nekonečné studium knih, pokud nepoužijete svoje znalosti pro dobro druhých? Mysli, která nerozdává radost ostatním, a tělo, jež neslouží druhým, jsou zcela zbytečné. Způsob, jak milovat Boha, je milovat všechny a sloužit všem. Studenti by měli vstřebat tento ideál.

Člověk by se měl snažit stát se dobrým a ctnostným. Jen když je naplněn dobrými myšlenkami a pocity a koná dobré skutky, stane se jeho život smysluplným. Tyto dobré vlastnosti slouží k tomu, aby z vás udělaly lepšího člověka. To je význam rčení: „*Suputró kuladípakah*“ (dobrý syn přináší světlo celému svému rodu). Jako dobří synové byste všichni měli slíbit, že budete sloužit svému národu a chránit jej.

Vyhýbejte se špatné společnosti a rozvíňte ducha obětavosti

Studenti!

Vaše světská studia vám pomohou ve světském životě, ale nepodpoří váš duchovní rozvoj. Bez duchovnosti budou všechny světské úspěchy bezcenné. Proč došel Karna ke špatnému konci i se vši svou zručností? Kvůli přátelení se se zlovolným Durjódhanou. Kdyby se byl nespojil s Durjódhanou, stal by se Karna zářivou hvězdou na nebesích. Všechny jeho dobré vlastnosti přišly vniveč kvůli špatné společnosti. Vaše společnost určuje váš charakter. Proto od počátku rozvíjejte společnost bohabojných lidí. Bez toho budou všechny ostatní věci bezcenné. Dnes vidíte v Bháratu nepokoje, násilí a strach, kamkoliv se

podíváte. Co je toho příčinou? Lidé ztratili víru v sebe, rozvíjejí připoutanost ke světským věcem a zapomínají, že opravdová blaženost má původ v Bohu.

Studenti!

Rozvíňte snášenlivost. Pěstujte jednotu. Kvůli nedostatku jednoty se dostal Bhárat pod nadvládu malého národu, jakým byli Britové, ačkoliv nepostrádal velké válečníky, učence a správce. Dnes je národ stížen dvěma špatnými vlastnostmi – nedostatkem jednoty a neukojitelnou nenasytostí. O vzdělání by se mělo usilovat kvůli moudrosti a ctnosti, ne pro zajištění zaměstnání.

Rozvíňte ducha obětavosti jako Karna. Ctěte dané slovo. Zasvěťte všechny své činy Bohu. Coby absolventi našeho Institutu byste měli vyčnívat jako ideální studenti a vzory světa. Uvědomte si, že není vyššího stavu než pravdy. Pravda je Bůh. *Dharma* je jeho ozdobou. Přilněte k těmto dvěma jako k nejvyšším symbolům lidství.

Studenti!

Vaše srdce jsou láskyplná a neposkvrněná. Od tohoto věku musíte pěstovat čisté myšlenky. Zasadte semeno lásky do svých čistých srdcí. Z tohoto stromu lásky budete mít ovoce trpělivosti, soucitu a laskavosti. Vždy se usmívejte. Čelte každé situaci v životě, včetně smrti, s úsměvem.

Před chvílí mluvili někteří studenti. Promlouvali velmi dobře, mile a příjemně. Jejich proslovy by byly nesmírně účinné, pokud by slova nepocházela pouze z úst, ale ze srdcí. Mezi myšlenkami, slovy a činy by měl být úplný soulad. Přeji si, abyste vykoupili své životy rozjímáním o Bohu, vážili si dobrých myšlenek a zapojovali se do služby druhým. Žehnám vám všem.



Dne 19. ledna 1997